

Psychose anders bekeken

26 november 2024

Symposium Straatzorgverleners

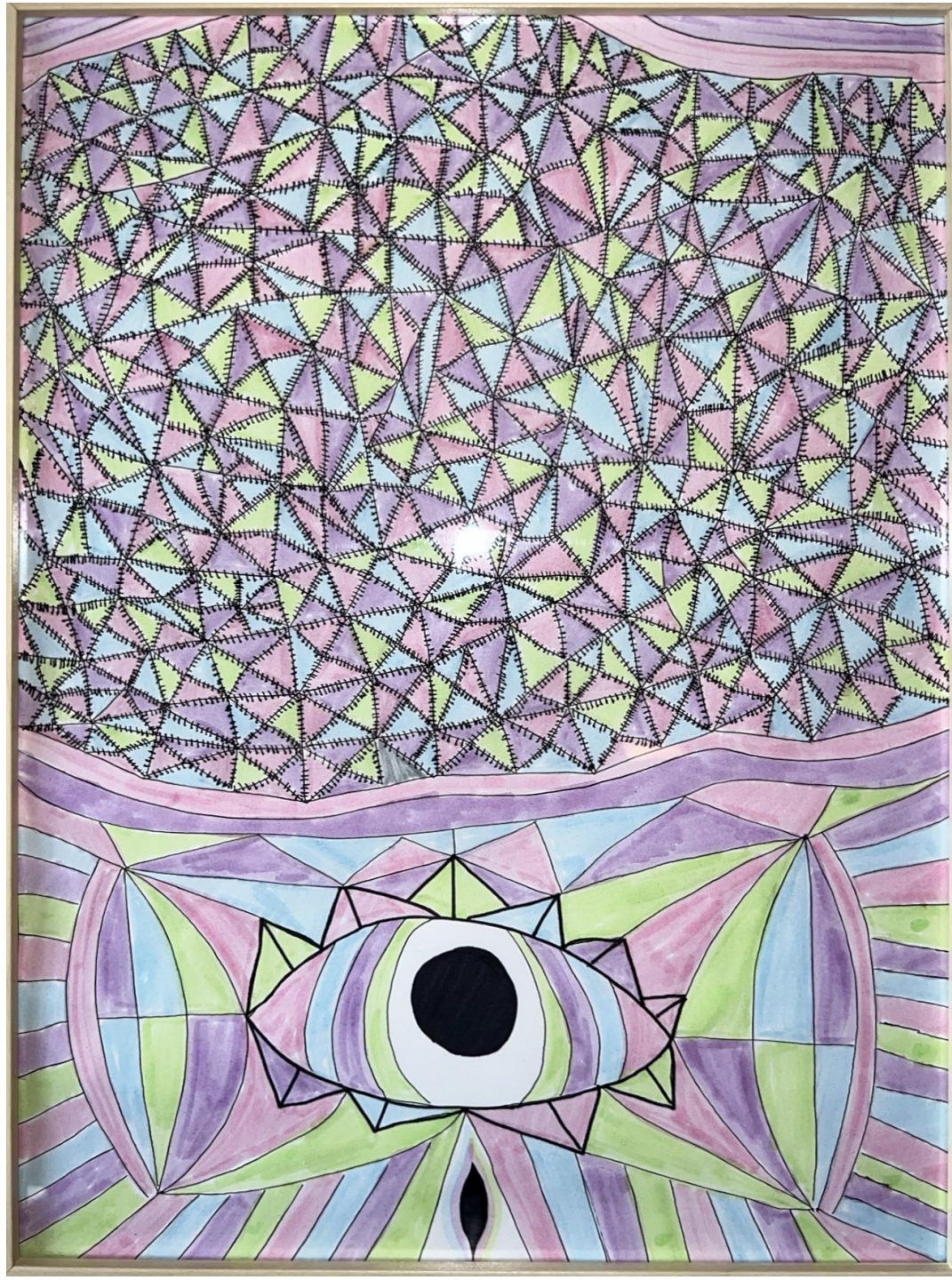
Utrecht

***‘Doorgronden van psychotisch gedrag
vanuit meerdere perspectieven.’***

Psychose is bijna altijd gerelateerd aan trauma;
vroegkinderlijk trauma en/of generationeel trauma.
Via een of meerdere triggers komt 'oud zeer' eruit.

Huidige ZZP- werkrollen

Trainer/workshopleider VR de verwarde man

Gastpreker op congressen

Projectleider bij de HAN, lectoraat onbegrepen gedrag

Ervaringsdeskundige bij beleidsoverleggen regio Arnhem, rondom WVGZ, verwarde personen, meldpunt niet-acuut

**Pilot kenniswerkplaats onbegrepen gedrag Arnhem-Ede
'Samenwerkplaats onbegrepen gedrag . Niet wijken'**

Pilot taskforce wachttijden GGZ, regio Arnhem- Nijmegen

Persoonlijke coaching met familie-opstellingen

Medeorganisator crazywise conferentie

Cliëntadviesraad CAR Vaktherapie

DE VERWARDE MAN

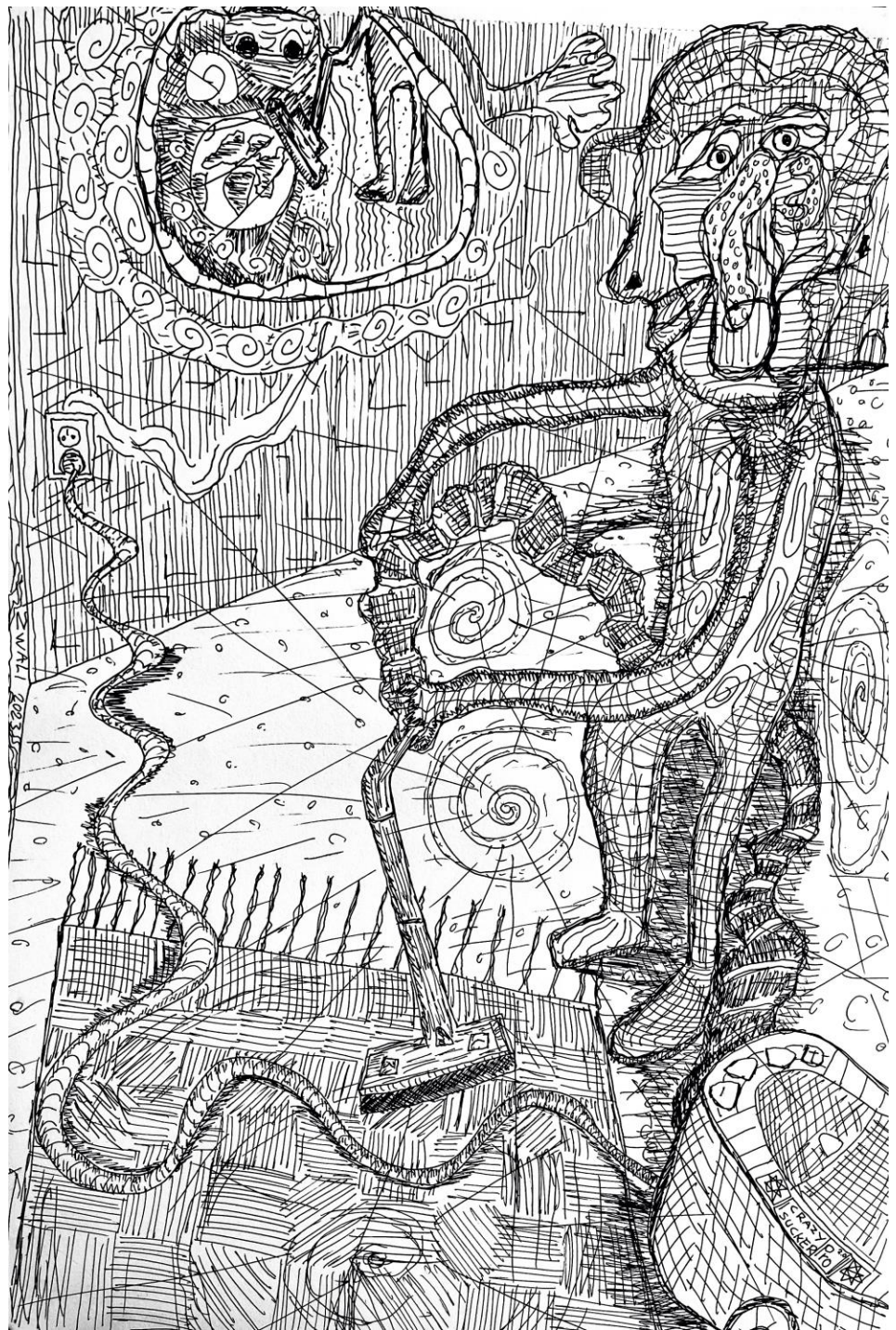

EEN VIRTUAL REALITY ERVARING

CYRIL SNUIJERS JEROEN ZWAAL ONUR YILMAZ ROUD OP DEN KELDIER KEYN VAN DAATSelaar
ESMA LINNEMANN DIEN VINCEN EIK SPANJERS CHANTAL LABBEE DANIEL DOORNINK NIEK JANSMA

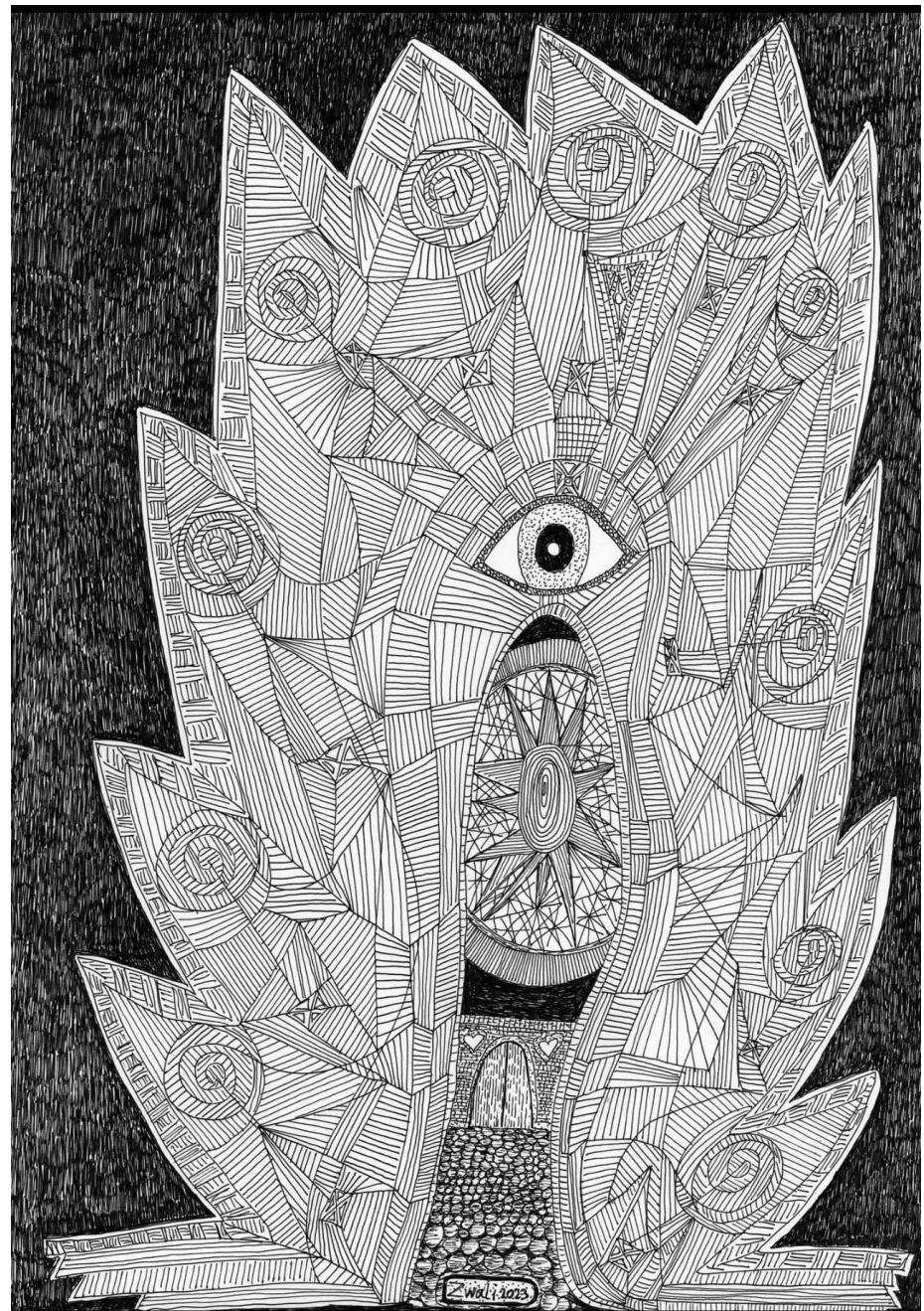
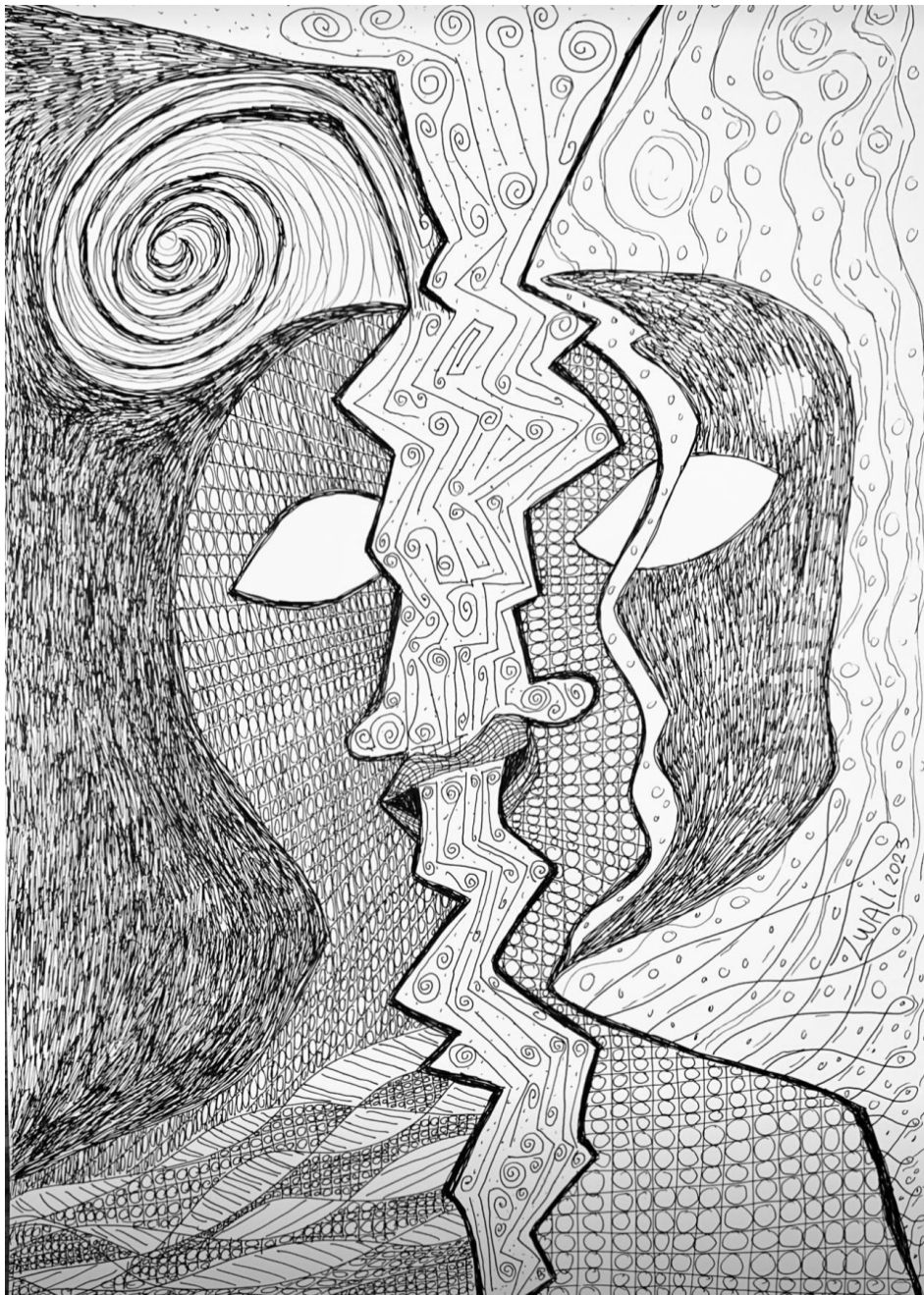
2 mooie ontwikkelingen:

1) een traumasensitieve samenleving

2) de positie van ervaringsdeskundigheid

- mét politie

- naast wetenschap

Politiechef **Martin Sitalsing** sloot het debat af: hij ziet de-escalatie als onderdeel van de beroepsidentiteit van de Nederlandse politie. Het leren en ontwikkelen moeten we niet alleen zien als onderwijs, maar ook reflecteren en feedback geven in de praktijk. Bij dat leren kan de politie ook meer gebruik maken van ervaringsdeskundigheid. En volgens hem was er een belangrijk signaal over de grondhouding van politiemensen. Die grondhouding, het karakter, zou een belangrijk aspect zijn waarop de politie mensen selecteert voor dit werk. Zodat zij een bijdrage leveren aan die identiteit van de Nederlandse politie.

[#politieacademie](#) [#politie](#) [#debat](#) [#onbegrepengedrag](#)

Spinozaprijs

Spinozapremie voor psycholoog die ouders actief betrekt bij behandeling van depressieve jongere

Bernet Elzinga doet onderzoek naar de invloed van trauma en stress op onder meer depressie en angst. Martijn Gijsbertsen

De Leidse hoogleraar en psycholoog Bernet Elzinga kreeg ooit sceptische reacties op haar onderzoek naar stress en trauma in de jeugd. Nu ontvangt ze de Spinozapremie, de 'Nobelprijs' van de Nederlandse wetenschap.

#psychischeklachten #depressie #angst #ggz #jeugdhulp
#jeugdzorg #jeugdggz #KOPP #onderwijs #KOV #stoornis
#stress #gezinssysteem #kwetsbaarheid #jeugd #gezin
Universiteit Leiden

Tegen de stroom in: psycholoog kijkt naar het gezin van depressieve jongeren

Spinozaprijs interview • De Leidse hoogleraar Bernet Elzinga kreeg ooit sceptische reacties op haar onderzoek naar stress en trauma in de jeugd. Nu krijgt ze de 'Nobelprijs' van de Nederlandse wetenschap.

Elleke Bal
redactie wetenschap

'Verbouwereed', was Bernet Elzinga (1970), toen ze onlangs het telefoonje kreeg. Als hoogleraar stress-gerelateerde psychopathologie aan de Universiteit Leiden ontvangt zij dit jaar een van de twee Spinozapremies, de hoogste wetenschappelijke onderscheiding in Nederland. Het betekent veel voor haar, dat hiermee niet alleen haar onderzoek, maar ook de mentale gezondheid van jongeren in de schijnwerpers komt te staan.

"Zeker nu het in de jeugdzorg zo moeizaam loopt en de zorg voor jongeren met mentale problemen zo ontroepend is. Ouders zitten met de handen in het haar. Terwijl zij veel kunnen doen om hun kind met een depressie of sombere gedachten te ondersteunen."

De prijs is erkenning voor Elzinga's eigenwijze en brede wetenschappelijke benadering. Tegen de stroom in staat ze zich niet blind op de individuele jongere met depressie en mentale problemen.

Generaties

Zij kijkt naar de adolescent als onderdeel van een gezin waarin ouder en kind elkaar continu beïnvloeden, als onderdeel van een familie waarin de gevolgen van stress en trauma soms al generatie op generatie doorgegeven worden.

65 procent van de kinderen met een ouder die ooit een depressieve periode had, krijgt zelf ook depressieve klachten. "Uit onderzoek weten we dat mensen met een depressie minder beschikbaar en sensitief naar hun kind zijn", zegt Elzinga. Die vicieuze cirkel doorbreken, daar richt zij zich op.

Dat Elzinga ooit de wetenschap in zou gaan was niet vanzelfsprekend. Ze wilde architect worden. Maar haar interesse in de menselijke psyche nam de overhand, en na het lezen van Freud en Jung was ze verkocht: het werd psychologie. Na haar afstuderen combineerde ze jarenlang het werk als therapeut met onderzoek. Geleidelijk aan specialiseerde zich in de stressvolle omgeving in de jeugd.

Sterkste voorspellers

Sceptische reacties waren er te over: 'wil je terug naar Freud ofzo?' Een onderzoek dat haar ogen opende, vertelt ze, was een studie onder veertigers en vijftigers, naar de gevolgen van emotionele mishandeling en verwaarlozing in de jeugd. Dat bleken de sterkste voorspellers voor de ernst van depressieve klachten te zijn. "Zelfs nog sterker dan fysiek geweld of seksuele mishandeling."

Hoe kan dat? "Als kind ben je zo afhankelijk van je ouders. Als die het niet afweten, verwaarlozen zijn, kleineren, chronisch kritisch zijn, dan heeft dat een gigantische impact op je gevoel van veiligheid, en je zelfbeeld."

Bernet Elzinga probeert vicieuze cirkels te doorbreken.
FOTO MARTIJN GIJSBERTSEN

Dat kleurt ook weer hoe je zelf intieme relaties aangaat, hoe je zelf in het ouderschap staat." Met hersenonderzoek liet Elzinga zien dat er sporen van die verwaarlozing in de hersenen terug te vinden zijn. Zo is het hersengebied dat verantwoordelijk is voor de regulatie van stress kleiner bij mensen die in hun jeugd emotioneel mishandeld zijn. Hersengebieden reageren ook gevoeliger op gezichtsuitdrukkingen als fronsende gezichten, of op afwijzing.

Toch baseert Elzinga zich nooit uitsluitend op hersenonderzoek. "Ik ben daar heel voorzichtig mee." Ze kijkt altijd verder, vult aan met gedragsonderzoek, zoals het bestuderen van interacties in het gezin, bijvoorbeeld met behulp van elektronische dagboeken.

En ze doet epidemiologische studies. Mede door die interdisciplinaire aanpak 'tilt ze het vakgebied naar een hoger ni-

We vragen veel van jongeren. Als ik denk aan mijn eigen jeugd, was ik vaker aan het lummelen.

Bernet Elzinga

veau', schrijft de commissie die verantwoordelijk is voor de Spinozapremies.

Elzinga wordt bovendien geprezen omdat ze haar werk praktisch toepasbaar maakt. Zo ontwikkelde ze samen met collega's een programma voor ouders van jongeren met een depressie, Samen Sterk. In een boek en in cursussen deelt ze wetenschappelijk onderbouwde inzichten en tips voor ouders die hun kind met een depressie of somberheid willen ondersteunen. Zo is uit haar onderzoek gebleken dat kinderen met een depressie zeer gevoelig zijn voor kritiek. Wees daar dus maar voorzichtig mee, is zo'n advies dat daaruit volgt.

"Warmte en liefde van anderen zijn nog altijd de beste buffers tegen stress", zegt Elzinga, en doet ouders meer handvatten te geven om daaraan te werken, hoopt ze dat jongeren uiteindelijk beter bestand zijn tegen de veel-eisende omgeving. Want ja, ook daar maakt zij zich zorgen over. "We vragen veel van jongeren, onder meer ook op school. Als ik denk aan mijn eigen jeugd, dan was ik vaker gewoon wat aan het lummelen."

De Spinozaprijs komt met een geldbedrag van 1,5 miljoen euro. Dat wil Elzinga onder meer gebruiken om haar onderzoek verder uit te breiden. Ze wil gepersonaliseerde interventies ontwikkelen en naast depressie en somberheid ook naar andere problemen bij jongeren kijken, zoals angst en verslaving.

Klimaat hoogleraar Detlef van Vuuren krijgt de andere Spinozapremie

De tweede Spinozapremie gaat naar klimaat hoogleraar Detlef van Vuuren (1970) van de Universiteit Utrecht en het Planbureau voor de Leefomgeving. Zijn onderzoek maakt het mogelijk om langetermijneffecten van verschillende klimaat-

en milieubeleidsopties te evalueren. Zijn werk was onder meer belangrijk voor het Klimaatkkoord van Parijs. De Stevinpremie voor toepaste wetenschap gaat dit jaar naar de Delftse hoogleraar mens-robotinteractie David

Abbink (1977), en naar Paul 't Hart (1963), een van de invloedrijkste bestuurskundewetenschappers, van de Universiteit Utrecht. Alle laureaten ontvangen een bedrag van 1,5 miljoen euro voor onderzoek.

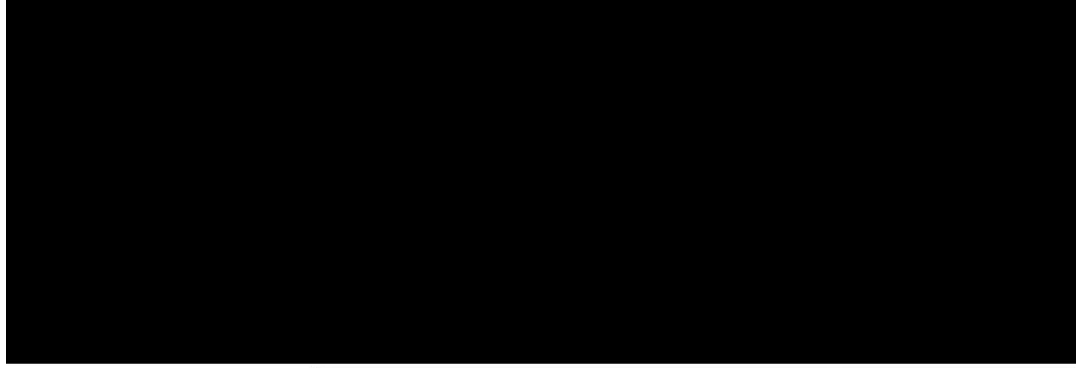
Generaties

Zij kijkt naar de adolescent als onderdeel van een gezin waarin ouder en kind elkaar continu beïnvloeden, als onderdeel van een familie waarin de gevolgen van stress en trauma soms al generatie op generatie doorgegeven worden.

Doorgronden

Once in a
while, blow
your own
damn
mind

Hoe zag psychose er uit in mijn leven?

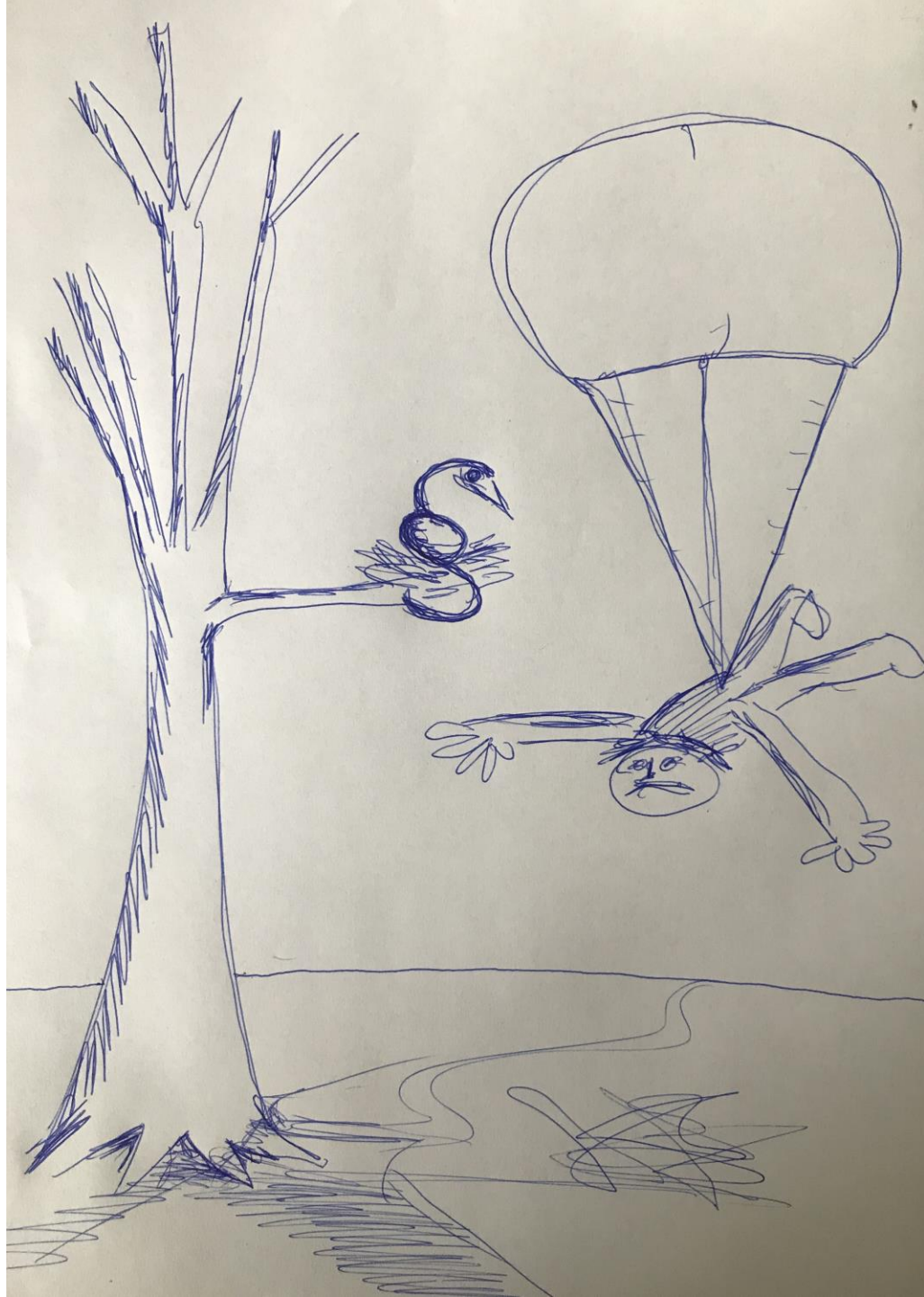
1980 toen ik 6 jaar was: broer

1992 toen ik 18 jaar was: ikzelf

1996 toen ik 22 jaar was : mijn vader

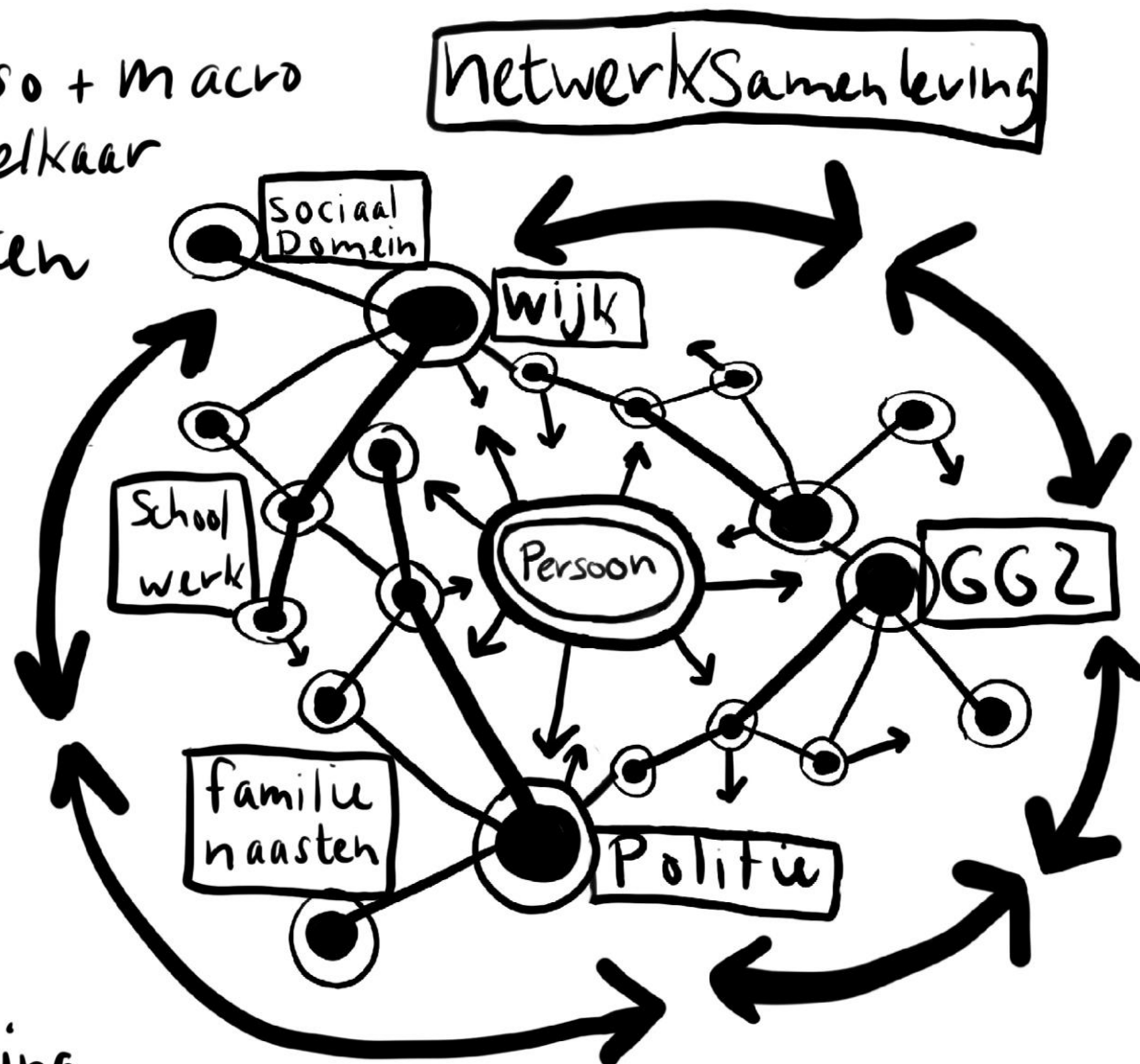
Verder zelf 5 keer:

1992, 1997, 1999, 2005, 2011

Context:

- micro + meso + macro loopt door elkaar
- nabije naasten
- preventief
- sociaal interactief
- daadkrachtig
- Zonodig keten van geschakelde zorg en ondersteuning

An elderly man with a white beard, wearing a plaid shirt over a white tank top and white shorts, is walking outdoors. He is carrying a brown bag and a blue bag. The background shows a brick wall and some greenery.

Bel 0800-1205 als je je zorgen maakt om iemand

Help elkaar op tijd. Je kunt een deskundige bellen voor
advies of om een melding te doen.

Zwali

Zwali 19

Een baby als metafoor voor een psychotisch persoon, bij een baby weet je ook wat je moet doen...

Perspectief Baby

- heeft geen filters
- zoekt oogcontact en verbinding
- snapt taal niet
- vraagt zelf niet om veilige kaders maar heeft ze wel nodig
- ervaart magisch realisme
- heeft er meerdere werkelijkheden bij
- eigen waarheid

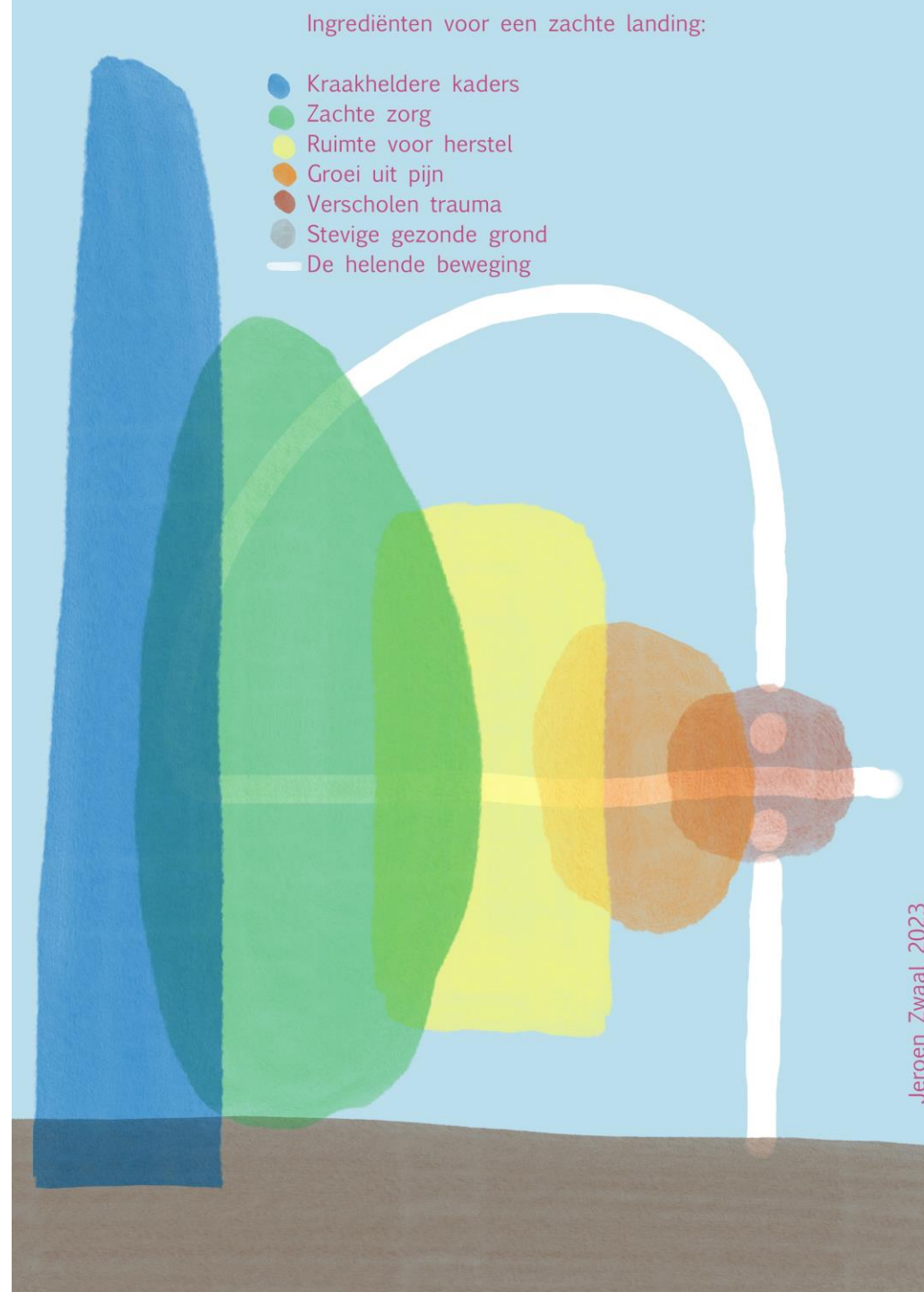
Perspectief omgeving

- vertrouwen geven
- netwerk inschakelen
- rust en warmte en liefde geven
- voorwaarden scheppen
- veiligheid bieden
- eigen waarheid

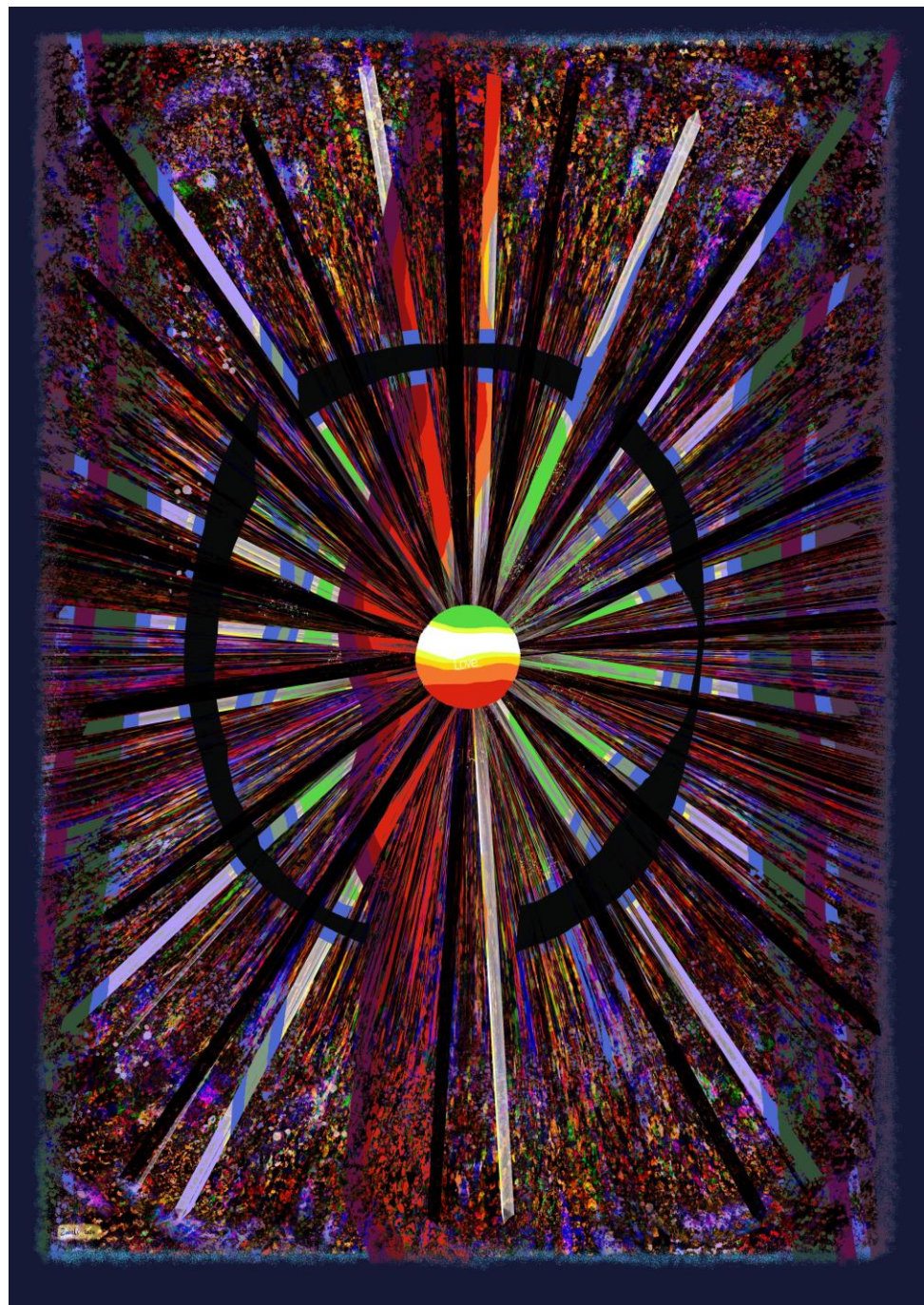

Ingrediënten voor een zachte landing:

- Kraakheldere kaders
- Zachte zorg
- Ruimte voor herstel
- Groei uit pijn
- Verscholen trauma
- Stevige gezonde grond
- De helende beweging

Jeroen Zwaal 2023

Hartelijk
dank voor je
aandacht!

